

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 240 D. — Plača in tož.

Ljubljana, leta 1923.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 20. novembra 1923.

Telefon štev. 552

Štev. 137.

Trgovec

svojim trgovskim tovarišem!

Na svoji koži občutim takorekoč vsaki dan, da je zlasti za nas trgovce na deželi strokovna organizacija največjega praktičnega pomena. Danes so razmere take, da posameznik stopa v ozadje in da so njegovi interesi vpošlevani samo, ako ima zaslombo v močni organizaciji. Trgovci na deželi hkratu prav živo čutimo, kolike vrednosti je za nas, ako trgovski in obrtni stan čuva svoje koristi po svojih stanovskih organizacijah in z organiziranim delom skrbi za ugled in za pravice našega stanu. Po vojski so nastale posebne težavne prilike za trgovski in obrtniški stan, ker se je v naše vrste urinila cela vrsta takih ljudi, ki niso izrasli iz našega stanu. Ti urinjenci so nam napravili velikansko škodo s svojim nesolidnim postopanjem. Posebno je bilo njih nezdravo ravnanje v veliko škodo našemu ugledu. Sedaj so se prilike že obrnile na boljše. Ostra konkurenca, ki se je zopet začela, ne daje več pravega mesta škodljivcem našega stanu. Na nas in na naših organizacijah je sedaj, da si s premissljenim delom zopet pridobimo spoštovanje, ki gre trgovskemu in obrtnemu stanu.

Organizacije so nam neobhodno potrebne, brez njih ni misliti v današnjih časih na uspeh. Za uspešno delo naših stanovskih organizacij je pa nujno potrebno, da imamo na razpolago svoje glasilo. Treba nam je kakor ribi vode lastnega časopisa, kateri brani naše stališče, kateri vzdržuje stalno zvezo med nami in med našim vodstvom ter skrbi, da dobivamo redna poročila in informacije. Danes hitro živimo in prihajajo vedno nove stvari na dan, ki so za trgovca nujno potrebne. Srečna je bila misel naših vodnikov, da so že pred več leti, kmalo po prevratu ustanovili »Trgovski list«. To naše glasilo je naš ljubi prijatelj in zvesti tovariš, brez katerega danes sploh ne morem več živeti. O njegovi koristi in njegovi potrebi sem jaz, kakor moji tovariši v našem kraju tako prepričan, da si sploh misliti ne morem pravega trgovca v Sloveniji, kateri ne bi bil naročnik našega »Trgovskega lista«. Živel sem vedno v trdni veri, da je »Trgovski list« razširjen v celi Sloveniji tako, da ni trgovske hiše brez tega lista. V tem svojem naziranju sem se žal zmotil. Naravnost žalosten in razočaran sem bil, ko sem zadnjič imel opravka v Ljubljani ter sem pri vodstvu naše organizacije zvedel, da je število naročnikov našega »Trgovskega lista« komaj doseglo poldrugi tisoč in da torej cela velika vrsta naših trgovcev niso naročniki lastnega glasila. Meni se zdi to neodpušno in neverjetno. Mislim, da je dolžnost vsakega našega trgovca in obrtnika, da od moža do moža dela za razširjanje našega lista in da po vseh svojih močeh dela na to, da pride naš »Trgovski list« v hišo vsakega trgovca in obrtnika, ki je v resnici zaveden obrtnik. Sedanje število naročnikov je sramota za naš stan, če pomislimo, da znaša število trgovcev samo v Sloveniji kakih 9 tisoč in da je med sedanjimi naročniki »Trgovskega lista« veliko število naročnikov, ki niso trgovskega in obrtnega stanu. Če ti naročniki, ki niso trgovci, vedo ceni in vrednost in koristnost našega iz-

vršnega gospodarskega glasila, potem je več kot brezbriznost, ako naš trgovec ni naročnik tega lista. Vsak naš trgovec, ki se nekoliko zanima za našo javnost, mora vendar vedeti, kakšne neprecenljive važnosti je za naš stan, ako imamo svoj dobro vodeni list, kateri se redno in premissljeno zavzema in bori za koristi našega stanu. Vsakemu mora vendar znano biti, koliko nasprotnikov ima naš stan in kako morajo naše organizacije stati takorekoč noč in dan na straži ter se potegovati za pravične zahteve našega stanu. Kdor ima malo spomina bo vedel kako velikanskih zaslug si je ravno »Trgovski list« stekel za naš stan ob času, ko je po vojski prva leta vsakdo mislil, da sme svoj nevolji in svojo jezo sšesati nad našim stanom ter ravnati s trgovcem, kakor da on ne bi bil državljan, marveč samo človek brez pravic, katerega sme zasramovati in žaliti vsakdo. Naš »Trgovski list« je opravil in opravlja dragoceno službo za nas ter s svojim premissljenim pisanjem skrbi za to, da morajo tudi oblasti držati se v mejah zako-

na in se ogibati vsake samovolje. Pomisliti je treba samo, da bi nas bili naši politični in gospodarski nasprotniki ter različni pregoreči oblastniki že popolnoma pollačili in gospodarsko uničili, ako ne bi bilo naših stanovskih organizacij in pa našega »Trgovskega lista«.

Ko sem se vrnil domov, sem smatral za potrebno opozoriti svoje tovariše na njihovo časno dolžnost, da skrbе vsak v svojem krogu za širjenje našega lista, kateri ima res premissljeno vodstvo in pa dobro gospodarsko podlago. Od kar smo si trgovci ustanovili svojo lasno fiskarno »Merkur« v Ljubljani, je listu zagotovljena zdrava podlaga in so dani sedaj predpogoji, da se list kar najlepše razvija v korist našega stanu. Ako vsi trgovci storimo svojo dolžnost in skrbimo, da ima list zadostno število naročnikov, na drugi strani pa se s svojimi naročili obračamo do naše trgovske fiskarne, je jasno in gotovo, da bode list postajal vedno popolnejši in da bo kot gospodarsko glasilo v resnično čast našega trgovskega in obrtnega stanu.

Reparacije in prečanska industrija.

Med našo državo in Nemčijo je bil letos sprejet sporazum Demelmann-Kuntze, po katerem lahko posamezni interesi, ki so bili na ozemlju Srbije in Črne gore po vojni poškodovani, za obnovo svojih obratov in gospodarskih potrebne stroje in inventar direktno naročajo. Ta sporazum pa so začele nekatere banke in trgovski posredovalci v Beogradu v zadnjem času na spreten način na škodo cele naše industrije izigravati s tem, da naročajo razni srbijanski trgovci, posebno pa beogradski engrosisti veliko množino predmetov, ki jih je naša domača industrija v stanju izdelati v vsaki množini, na račun reparacij iz Nemčije. Naročevanje se godi, kakor se nam poroča, na sledeč način:

Osebam, ki so utrpeli v območju predvojne Srbije in Črne gore vojno škodo, se izdajajo do višine priznane škode posebne »sudske odloke«. Na podlagi teh ugotovitvenih odlokov imajo oškodovane osebe pravico do reparacijskih državnih bonov. Ker pa notirajo ti boni z le 13 do 14% nominalne vrednosti, skušajo imetniki odlokov vnovčiti svoje priznanice po ugodnejših pogojih, za kar jim nudi priliko možnost privatnih naročil na račun reparacij. V ta namen se cedirajo ugotovitveni odloki iz roke v roko ter se koncentrirajo v maloštevilnem

krogu trgovcev in bank, ki jih uporabljajo za privatna reparacijska naročila. Pri teh naročilih posredujejo podjetja, ki so zopet v zvezi s posameznimi veletržniki v Berlinu. Ker je obračun pri reparacijskih nabavah zelo ugoden (1 zla marka = 9 Din) in ker se z ozirom na nizki kurz državnih bonov tudi označene cesije plačujejo globoko pod nominalno vrednostjo, ostaje končnim imetnikom ugotovitvenih odlokov oziroma naročevalcem na račun reparacijskih dobav kljub vsem podražitvam radi raznih provizij še vedno možnost, da dobe naročeno blago globoko pod tržno ceno. Tako jim je zagotovljen izdaten dobiček, čeprav prodajajo blago pod njegovo tržno vrednostjo.

Specijelno v zadnjem času prihaja vedno več zastopnikov raznih eksportnih tvrdk in industrijskih podjetij iz Nemčije v Beograd, kjer iščejo naročila in kakor se poroča, se uvažajo tozadevne dobave, dasi so časopisi poročali, da so reparacijske dobave ustavljene. Ta način izigravanja institucije blagovnih reparacij pomeni za našo industrijo veliko nevarnost in je naloga merodajnih činiteljev, da zlorabo reparacij v prekupčevalne svrhe na škodo domače produkcije, kakor tudi na škodo po vojni prizadetega prebivalstva v Srbiji energično onemogućijo.

Carinske konference.

Generalna direkcija carin je odredila, da se morajo pri vseh glavnih carinarnicah I. reda, kakor tudi pri carinarnicah II. reda vršiti vsaj vsakih 14 dni enkrat carinske konference, na katere se imajo povabiti vsi interesirani krogi, posebno pa zastopniki industrijskih, trgovskih in obrtniških korporacij. Namen teh konferenc je, da se omeji, odnosno odpravi napačno tolmačenje posameznih carinskih odredb, določb zakona in carinske tarife po carinskih organih s tem, da se daje carinskemu uradništvu, kakor tudi uradniškemu naraščaju priliko, da se spoznajo s pravilnim razumevanjem predpisov. Na konferencah se

imajo medsebojno pojasniti vsi slučajji, v katerih se naziranja posameznih carinskih uradnikov razlikujejo, odnosno ker bi lahko nastalo različno tolmačenje naredb.

Obenem pa je namen teh konferenc, da se nudi vsem interesiranim krogom priliko, da na njih prijavijo svoje pritožbe proti tolmačenju raznih določb, ki je po njih mnenju pogrešno in izrazijo glede carinskega postopka in drugih nedostatkov svoje želje in predloge. Generalna direkcija je opazila, da različne carinarnice različno tolmačijo izdane predpise in nardbe in tudi različno postopajo. Zato gre njeno stremljenje za tem, da se doseže čim

enakomernije poslovanje carinarnic. Razen tega je njena želja, da se napečo razmerje in vedne priložbe gospodarskih krogov in posameznih interesentov proti raznim nedostatkom carinskega poslovanja ublažijo in da se na teh konferencah zbere material, na podlagi katerega bo mogoče izvesti potrebne reforme sedanjega carinskega postopanja, da bo konečno v vsakem oziru odgovarjalo potrebam prometa in trgovskega poslovanja.

Naši gospodarski krogi pozdravljajo ta korak generalne direkcije carin z velikim zadovoljstvom in si obetajo od teh konferenc znatnega izboljšanja odnošajev naših poslovnih krogov s carinsko upravo. Na teh konferencah se bo konkretno pokazalo, v koliko so utemeljene razne pritožbe in kritika, ki se prepogosto pojavlja v naši javnosti in obtožuje radi posameznega nesporazuma pavšalno celo carinsko službo.

V Sloveniji se bodo take konference morale prirejati pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani ter v Mariboru, dalje pri glavnih carinarnicah II. reda v Celju, na Jesenicah in na Rakeku. Prva carinska konferenca v Ljubljani se bo vršila v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v ponedeljek dne 26. novembra t. l. ob 20. uri.

Prepričani smo, da bo ta prepotrebna institucija carinskih konferenc prinesla obilno praktičnih rezultatov za carinsko naredbodajo in za reformo zastarelih carinskih predpisov in določb ter tudi omogočila znatnejši vpliv gospodarskih krogov na carinsko upravo pri presoji raznih gospodarskih vprašanj in na ta način ublažila nesporazume, ki so se do sedaj tako često pojavljali pri stiku strank s carinarnicami.

Povišani proračun davkov.

Finančni odbor Narodne skupščine je po časopisnih poročilih povišal proračun neposrednih davkov v Sloveniji za proračunsko leto 1923/1924 za 20 milijonov dinarjev, češ da so bili dosedaj davki in pribitki »nepravedni i na štetu države razredjeni«. Podrobnih poročil o tej utemeljivosti nimamo; tudi nam ni znano, kdo je podal to utemeljitev. Ne glede na te podrobnosti pa si moremo ustvariti jasno sodbo o »dobroholnosti«, s katero se obravnavajo na merodajnih mestih želje in težnje Slovenije, ako označujejo davke v Sloveniji za »nepravedne« v tem smislu, da se morajo povišati.

Povišek, katerega nam je naprtil finančni odbor, si ne moremo tolmačiti drugače, kakor da je iz tega, da je Slovenija plačala izza avgusta leta 1922 do konca junija 1923 nad 80 milijonov dinarjev neposrednih davkov, slepo sklepal, da nam ne napravi nobene krivice, ako poviša donos za 20 milijonov dinarjev in spravi na ta način proračun s fiktivnim donosom predidodega leta. Ni se pa vprašal, kako je prišlo do tega presežka v plačilu.

Proračun sam bi sicer ne smel imeti nikakega vpliva na višino odmerjenih davkov, ker se mora višina davka ravnati po individualnih razmerah posameznih davkoplačevalcev, vendar bo dal v tej obliki povod finančnemu ministru, da bo z

vso avtoriteto pritiskal na finančno upravo, da mu iztisne iz Slovenije celotni proračunjeni znesek. Zadoljeval se ne bo s še tako tehtnimi razlogi, ki onemogočajo navijanje preko mere. V tem oziru nam nudi klasičen zgled dejstvo, da je komisija, katero je poslal minister v posamezne pokrajine, da se prepriča, kako se pobira davek na poslovni promet, uradno objavila, da edino Slovenija v redu odpremlja davek. Ni pa minil niti dober mesec, ko je finančni minister izrazil v Ljubljano svojo nezadovoljnost, da ni donos davka na poslovni promet dovoljnejši.

Pričakovati moremo, da bodo posamezna davčna oblastva še z večjo vneto pritiskala na posameznike in izrabila ves uradni aparat in vpliv, da dosežejo proračun in si zaslužijo obljubljene nagrade. Finančni minister je pred dobrima dvema letoma enkrat res nakazal nekaj nagrade za uspešno odmero in pobiranje davkov. Tudi v finančnem zakonu za l. 1922/1923 je obljubil nagrado, pa obljube ni izpolnil. — V predlogu finančnega zakona za l. 1923/1924 jo znova obljublja; ostalo pa bo najbrže zopet pri obljubi.

Uspeh prvega izplačila nagrade

se kaže v izdatnem prekoračenju plačila napram proračunu. Občutilo ga vsi na lastnem žepu, osobito ravno te dni, ko se izterjujejo tekom proračunske dobe 1922/1923 predpisani davki, ki pogosto dosegajo naravnost ogromne vsote.

Obetajo se nam torej še hujši časi. Umestno je, da vsak posameznik posveči podvojeno pozornost svojim davčnim zadevam, da pravočasno vložijo napoved, da v polnem obsegu zadosti vsem zahtevam, katere stavi nani davčna oblastva. Le na ta način bo mogoče, da se nam kljub vsemu pritisku, katerega bo brezdvomno izvajal finančni minister na Slovenijo s podkrepitvijo obljubljenih nagrade, ne bodo predpisovali davki od namišljenih dohodkov in donosa.

Osobito pa je potrebno, da gremiji, obrtne zadruga in druge podobne organizacije pridobitnih krogov začno že sedaj agitacijo od moža do moža, da se vsakdo udeleži prihodnjih dopolnilnih volitev v dohodninske cenilne komisije, ki se vrše v doglednem času po celi Sloveniji.

Ako bo vsakdo storil svojo dolžnost in se nam posreči spraviti v komisije svoje zaupanja, se nam ni bati previsokih davkov.

Projekt zakona o izdajanju dovoljenj za izkoriščevanje vodnih sil.

Ministrstvo poljoprivrede in vod je izdelalo projekt zakona o izdajanju dovoljenj za izkoriščevanje vodnih sil. Ker ta projekt interesira naše industrijske kroge, ga podajamo v naslednjem:

Clen 1. Dovoljenje za izkoriščevanje vodnih sil se bode do nadaljnega zakonitega odloka izdajalo po zakonskih predpisih o vodah, ki so bili veljavni v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev do časa, ko je stopila v veljavo ustava z dne 28. junija 1921, v kolikor to s tem zakonom ni predpisano drugače.

Clen 2. Glede dovoljenja za izkoriščevanje vodne sile se delijo podjetja na 3 kategorije: 1. kategorija: Podjetja, katerim je glavni namen preskrba z energijo za oskrbo javnih potreb države samoupravnih teles in vodnih zadrug in katerih maksimalna sila (proizvod iz višine padca in maksimalne količine odvajane vode) presega 100 kilovatov. 2. kategorija: Podjetja, katerih maksimalna sila presega 300 kilovatov, pa naj imajo kakršnekoli glavni namen. 3. kategorija: Podjetja, ki niso obsežna v prvih dveh kategorijah.

Clen 3. Dovoljenje za izkoriščevanje vodnih sil prvih dveh kategorij se bode izdajalo s kraljevim ukazom po zaslišanju ministrskega sveta. Če pa maksimalna sila (proizvod iz višine padca in maksimalne količine odvajane vode) presega 50.000 kilovatov, se bode izdajala dovoljenja po tem zakonu.

Clen 4. Dovoljenja za izkoriščevanje vodne sile se bodo dajala podjetjem 3. kategorije upravne oblasti, pristojne po zakonitih predpisih, ki so omenjeni v členu 1. tega zakona.

Clen 5. Ako se naprave 3. kategorije razprostrajo na področju več upravnih edinic, tedaj bo izvršila oblast, na koje področju se nahaja glavni sestavni del naprave, v sporazumu in v slučaju potrebe tudi s sodelovanjem drugih zainteresiranih oblasti potrebno razpravo in odločitev, če pa se interesirane oblasti ne sporazumejo, predložila zadevo v odločitev neposredno višji oblasti.

Clen 6. Proti odlokom upravnih oblasti, v zadevi izkoriščevanja vodne sile, imajo interesenti pravico pritožbe samo na neposredno višjo oblast. Proti odloku te upravne oblasti se more pritožba vložiti na upravno sodišče. Ako je ta upravna oblast minister, se pritožba vlaga pri državnem svetu.

Clen 7. Dovoljenja za podjetja 1. in 2. kategorije se ne morejo izdajati za daljši rok, kakor 75 let, računši od dne ko poteče rok, ki je po pogojih dovoljenja odrejen za dovršitev del. Dovoljenja za podjetja 3. kategorije se morejo vedno in vsak čas predrugačiti ali preklicati brez kakršnekoli odškodnine, ako to zahteva javni interes.

Clen 8. Imetniki podjetij za izkoriščevanje vodne sile 1. in 2. kategorije, od katerih se more pričakovati predvsem le koristi za narodno gospodarstvo, morejo zahtevati, da se jim proti primerni odškodnini prepusti servituta na tujem zemljišču, ali da se jim po izbori lastnika prepusti potrebno zemljišče za dovode in odvode, kakor tudi za napravo bran in drugih naprav. Od te servitute in ekspropriacije so izvzete zgradbe s pripadajočimi dvorišči in vrtovi. Ako lastnik zemljišča radi zgrajenih naprav ne bi mogel uspešno uporabljati svojega zemljišča, more zahtevati, da se mu celo tozadevno zemljišče odkupi.

Clen 9. Odobrena podjetja 3. kategorije se morajo vsak čas na zahtevo lastnika in po odobrenju pristojne oblasti prilagoditi predpisom, ki veljajo za dovoljenja za podjetja 1. in 2. kategorije. Ona pa se morajo prilagoditi tem predpisom, če preidejo radi povečanja sile ali izpremembe njihovega glavnega namena v omenjeno kategorijo.

Clen 10. Pogoji, pod katerimi je izdano dovoljenje za izkoriščevanje vodne sile podjetjem 1. in 2. kategorije, se morajo objaviti v Službenih Novinah istočasno z ukazom, odnosno zakonom o izdanem dovoljenju.

Clen 11. S podjetji, ki jih zateče ta zakon, se bode ravnalo še nadalje po predpisih, ki so veljali zanje preje, v kolikor niso podvržena reviziji po členu 139. ustave. Ta podjetja pa se morajo na zahtevo lastnika in po odobritvi pristojne oblasti prilagoditi predpisom, ki so predvideni po teh zakonih za podjetja onih kategorij, ki odgovarjajo njihovi sili ali njihovem namenu (Clen 2.).

Clen 12. Ministrstvu poljoprivrede in vod se naroča izvršitev tega zakona. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga podpiše kralj, a obvezno moč dobi, ko se objavi v Službenih Novinah.

Naš izvoz v letu 1922.

Končno so bili vendar objavljeni uradni podatki o našem izvozu v preteklem letu. Po teh podatkih je znašala vrednost celokupnega uvoza 6.441.876.189 Din. V glavnem smo uvozili sledeče predmete:

Predmet:	Količina v kg	Vrednost v Din
živinorejski pridelki	8.032.967	146.172.437
pridelki polj. stroke	55.682.250	382.348.349
gozdni pridelki	59.877.600	81.559.767
jestvine	906.854	21.248.421
mineralije	481.743.993	482.404.729
izdelki za kmetijstvo	97.198.445	660.450.550
masli, olja itd.	5.656.848	50.246.700
kemikalije	69.293.103	282.566.603
tekstilije	28.482.295	2.385.922.562
kože, kožuhovine	2.404.024	173.450.823
papir	21.134.355	126.733.662
kaučuk	11.058.657	57.224.254
pletenine	167.437	4.959.295
ščetke, sita	84.809	3.831.914
rezbarije	9.652.614	69.206.635
izdelki iz kamna	60.033.692	88.224.253
steklarski izdelki	12.236.031	106.565.494
kristalni izdelki	140.502.722	353.004.114
stroji in aparati	39.399.623	432.359.104
umetni izdelki	237.756	16.856.330
ostalo		14.540.133
celokupno	1.093.982.230	6.441.876.189

Istočasno je znašala vrednost izvoženega blaga 3691 milijonov dinarjev.

Ako primerjamo letošnji uvoz z uvozom in izvozom v prejšnjih letih, dobimo sledečo sliko:

leto	izvoz	uvoz	plus uvoza
1919	786.939	2.982.067	2.195.128
1920	1.320.606	3.465.819	2.145.203
1921	2.460.737	4.122.097	1.661.360
1922	3.691.166	6.441.876	2.850.710

Vse gornje številke je razumeti v milijonih dinarjev.

Kakor vidimo iz tega pregleda, se je naša trgovska bilanca od leta do leta postopno popravljala, medtem ko se je pasivum v letu 1922 skoro podvojil. Ta pojav se da tolmačiti samo s tem, da so v številkah uvoza vnešene tudi vse dobave na podlagi reparacij, ki smo jih v preteklem letu dobili v večjih množinah, za kar pa nimamo v izvozu nobene protipostavke. Ako bi tem potom nadaljevali, bi brezdvomno to napravilo najboljši vtis v inozemstvu, toda prepričani smo, da bo letošnja bilanca neprimerno boljša, kajti že naš letošnji polletni izvoz je dosegel iznos 3.333.824.453 Din, kar pomeni, da smo v tekočem letu že tekom prvega polleta izvozili približno toliko, kolikor smo izvozili lani tekom celega leta. Tudi utrdi naše prepričanje v tem, da bo naš izvoz v tekočem letu zelo narastel, dejstvo, da imamo na razpolago še mnoge zaloge naše žetve, od katere se bodo izvozile še velike količine.

Trgovski stiki med Angleško in Jugoslavijo.

Kljub vsem zaprekam iz raznih strani, se trgovski stiki med Angleži in Jugoslaveni večajo. Momentano se sicer ne morejo posebno utrditi, to pa vsled visokih cen v Angliji. Koliko zapreko tvorijo različna mentaliteta angleškega in jugoslovenskega trgovca. Anglež je pedant in rigorozen. Angleški plačilni pogoji so tudi zelo težki. Angleži zahtevajo plačilo v gotovini in nočejo ničesar slišati o kreditih, posebno, ker so na Balkanu v tem oziru doživeli že razočaranja. Največje zlo, ki ovira trgovino z Angleži pa je naša slaba poročevalska služba. Angleži dobivajo informacije o nas od vsepovsod, le od nas samih ne. Zgodilo se je že, da se je v nekem slučaju imenovalo našo državo »Jugo Slovakia«. Naš informacijski aparat je potreben temeljite reorganizacije.

Angleži so voljni slike z nami obnoviti, odnosno povečati. Angleška vlada je poleg generalnega konzulata v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Skoplju. Pri beogradskem poslanstvu se nahaja trgovski ataše, ki oddaja poročila na angleški zunanji urad.

Naša država ima v angleški sledeča zastopstva: generalni konzulat v Lon-

donu, potem konzulate odnosno trgovske agencije v Bradfordu, Bristolu, Glasgowu, Hullu, Manchesteru, Aucklandu, Malti, Melbourneu, Kairu, Montrealu, Port of Spainu in Sydneyu. Kakor se vidi, je zastopstvo dovolj, le delali bi morali bolj. Trgovski promet se pri nas vrši tudi polom družbe »Jugoslavia Express Agency«. Družba ima sedež v Londonu. Denarni promet se vrši polom »British Trade Corporation« v Zagrebu in Beogradu.

Najvažnejša trgovska podjetja v naši državi so:

Associated British Manufacturers itd. v Zagrebu, Beogradu in Splitu. To podjetje zaslopa nad 50 angleških tovarn različne vrste.

The Levant Co. zaslopa angleško industrijo.

English Trade Corporation, družba z angleškim in jugoslovanskim kapitalom za tekstilno blago. The North British Rubler Co. Edinburg, The Cast Trading Co. v Beogradu. Armstrong and Marshall of Gainsborough v Beogradu za trgovino s poljedelskimi stroji.

Poleg teh je še več agentur za medicinske in druge stvari.

Naš izvoz v Anglijo je torej še zelo odstopkov celokupnega uvoza. Sedaj pa se je ta številka že precej povečala. Naš izvoz v Anglijo pa je znašal le 1,1 odstotka celokupnega našega izvoza. Skrbeti moramo, da se naš izvoz poveča.

Naš izvoz v Anglijo je torej še zelo malenkosten, vendar je dokaz, da se isti večja, dejstvo, da je v letu 1919 znašal le 0,9 odstotka.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V Ljubljani izdeluje tvrdka Kunc in drug šale in fine rute za ženske. O njej bomo obširneje govorili pri pletenem blagu. V Kočevju in v Mariboru se snujejo tovarne za volnene tkanine. »Lana« v Zgošah pri Begunjah snuje predilnico, bratje Triplaf imajo v Mostah pri Zirovnici predilnico in tovarno za sukno in izdelujejo letno 1800 kg prediva in 600 metrov sukna. Poleg njega obstojajo male predilnice in tkalnice za sukno: 1. Sofija Stroj; 2. Luka Grilc, oba v Zapužah pri Begunjah; 3. Alojz Kristan in M. Kop, oba v Zgošah pri Begunjah; 4. Ivan Kolman v Begunjah na Gorenjskem.

Volnenih tkanin se je uvozilo sledeče množine: v teži nad 700 gramov na kvadratni meter 86.050 kg in v ceni 8.323.774 dinarjev; v teži od 500 do 700 gramov na 1 m² 215.866 kg v vrednosti 27.049.411 dinarjev; v teži od 300 do 500 gramov 1.044.137 kg za 154.322.774 dinarjev in pod 300 gramov na kvadratni meter pa 187.300 kg za ceno 35.488.584 dinarjev.

Poleg tega se je uvozilo 17.250 kg za 1.247.664 dinarjev tkanin ruč in šalov; 113.371 kg za 3.771.213 dinarjev odeje; navadnih preprog za fla 1781 kg za 86.785 dinarjev in ostalih preprog pa 7297 kg za 612.993 dinarjev. Ako vzamemo, da je znašalo število kurentnih metrov: 1. od tkanin nad 700 gramov 100.000 metrov; 2. od tkanin med 500 in 700 g okrog 300.000 metrov, 3. od tkanin pa 300 do 500 gramov okrog 2 milijona metrov, 4. izpod 300 gramov 500.000 metrov, 6. ruč 150.000 metrov, 6. odeje 100.000 metrov, 7. preprog 20.000 metrov, znaša vse skupaj 3.170.000 tekočih metrov.

Ako vzamemo, da izdelava ena velika tovarna letno 300.000 metrov in ena srednja tovarna 150.000 metrov, potem sledi, da bi potrebovali zgraditi še 10 velikih ali 20 srednjevelikih tovarn in to samo na podlagi uvoza in konzuma leta 1920, nevarunano importirano volneno konfekcijo.

Ker je znašal uvoz volnene konfekcije okrog 447.651 kg, kar bi odgovarjalo okroglo 800.000 metrov blaga, bi bilo za križje te potrebe še poleg navedenih treba zgraditi 5 srednjih ali pa 3 velike tovarne. Ako

se vpoštevata, da je poraba volnenih tkanin od dne do dne večja, predvsem radi tega ker kmečko ljudstvo povečuje svoje potrebe, medtem pa opušča lasno izdelavo volnenih tkanin, bo vsako leto treba zgraditi še eno ali dve tovarni več, da se novonastala potreba pokrije.

Ker je industrija volne ena izmed izredno za narodno brambo važnih industrij, kar je nam zadnja vojna zopet dokazala, da so domačini dobavljali in dajali najboljše vojaško sukno, pravočasno in poceni, ji je treba pokloniti posebno pažnjo, da bi se čimprej osnovala, da bi mogla krčiti tužemsko potrebo i v mirnih dobah kapor ljudi v slučaju vojne.

Da bi se to doseglo, bi bilo treba: 1. predvsem povišati carino na volnene tkanine in konfekcije, da bi se onemogočil ogromen uvoz volnena blaga, ki je v inozemstvu že prišel iz mode, ki se kupuje po ceni materiala samega in ki nam dela največjo škodo. 2. Država mora brezpogojno krčiti svojo potrebo z izdelki domače industrije. 3. Pri vseh naših tovarnah je treba osnovali večerne tekstilne šole, da bi se izučil in pri vzgoji delavski naraščaj, da bi čimprej dobili mojstredelovodje in predelavce ter vodje namesto dosedanjih tujcev. 4. Da se kaka knjiga o volni sploh, naravni in umetni, kozji volni in dlaki, o predenju gredešane in o predenju česane volje, o tkanju, barvanju in aprefuri volne (volnenih tkanin, o preskuševanju izdelanih volnenih tkanin glede uporabljene materiala, glede razlikovanja umetne kozje volne in dlake od runske volne) za uporabo naših mojstrov in kontrolorjev vojnega ministrstva pri izdelavi kakor tudi za krojače napiše ali pa prevede. 5. Da se osnuje v Leskovcu ali v Beogradu dnevna tkalska šola pri tovarnah volnenih tkanin in za volneno industrijo za vzgojo delovodij. 6. Da se zaenkrat šola v inozemskih šolah, na primer v Aachenu, Lillu, Reichenburgu, Brnu itd. čim večje število bodisi absolventov strojnega oddelka srednje tehnične šole z maturo ali gimnazijskih abiturientov za mojstredelovodje za volneno industrijo, in sicer šele potem, ko so že eno do dve leti prakticirali v domači volneni industriji.

25. Naša produkcija pletarskih in prepletenih tekstilnih izdelkov in pozamenterije.

Ta industrija je zastopana v Srbiji, vojvodini, Hrvaški in Slavoniji, Bosni in Sloveniji.

V Beogradu obstoja tovarna Milana Ječmenice in komp. Podjetje ima: 1. Predilnico vigne prediva za izdelavo Jägerovega perila. Ta predilnica ima parno lokomobilno s 100 konjskimi silami, dinamo-stroj za 19 kilovatov, stroj za čiščenje bombaža, dva stroja za češlanje bombaža in 6 selfaktorjev po 220 vreten za predenje.

2. Trikotajno delavnico z 71 stroji za pletenje, 9 strojev za previjanje prediva, dinamo-stroj za 22 kilovati, dinamo-stroj za 7.5 kilovatov, motor na petrolej za 5 konjskih sil, 3 stroje za cupanje in 22 šivalnih strojev ter lokomobilno za 150 konjskih sil.

3. Tkalnica ima 166 razbojev, 6 strojev za previjanje preje, 4 stroje za snovanje, stroj za merjenje komadov, navijalni stroj, uravnavni stroj in za škrobljenje osnove, parni kotel, črpalka, hidravlične stiskalnice, elektromotorje, dinamo-motorje za 49 in 19 kilovatov in mehanično delavnico za popravljanje strojev. (Dalje sledi.)

ITO ZOBNA PASTA beli krasno zobe in daje jim blišč.

Najboljši

PREMOG, DRVA IN OGLJE

kupite najceneje pri

Družbi Ilirija, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Zahtevajte povsod našo domačo Kolinsko cikorijo izvrsten dodatek za kavo.

Vse cenjene naročnike, ki niso še poravnali naročnine, prosimo, da nam zapadle zneske čimprej nakažejo, ker bomo drugače primorani, da vsem zamudnikom uslavimo dopušljanje lista.

UPRAVNIŠTVO
»TRGOVSKEGA LISTA«.

Trgovina.

Važno za tvrdke, ki prodajajo orožje in municijo. Na vprašanje komande dravske divizijske oblasti, ako in koliko je plačali monopolne takse za uvožene revolverse dele, je odredil minister vojne in mornarice, da se imajo odslej tvrdke, ki se bavijo z uvozom orožja in municije, obrniti s prošnjo za dovoljenje uvoza revolverjev, revolverskih delov in revolverse municije namesto na komando dravske divizijske oblasti, neposredno na imenovano ministrstvo.

Prost izvoz volne iz Ogrske. Ogrski finančni minister je podaljšal z odredbo z dne 31. oktobra 1923, št. 66.244 prosti izvoz volne in volnenih odpadkov do 30. novembra 1923.

Prosta cona v Solunski luki. Konvencija med Jugoslavijo in Grško glede proste cone v solunski luki je bila dne 7. oktobra podpisana od grškega zunanjega ministra in jugoslovanskega poslanika v Solunu. Začelo se bo še te dni z zgradbo skladišč za blago in za pisarniško osebje, kakor tudi za vse potrebne prostore. Preko solunske luke se bo gibal naš izvoz, posebno oni iz južne Srbije.

Gibanje tržaških lesnih trgovcev. Udruženje lesnih trgovcev v Trstu je imelo te dni izvanredni občni zbor, na katerem se je obravnavala razna aktualna vprašanja, ki se tičejo lesne trgovine. Predsednik udruženja g. Arch je poročal, da je udruženje z ozirom na trgovinska pogajanja z Jugoslavijo napravilo potrebne korake, da se pri pogajanjih doseže ukinitve izvozne carine v Jugoslaviji, nadalje, da se dovolijo olajšave v deviznem prometu, da se uvedejo jadranski železniški tarifi v prometu z Jugoslavijo, da se ukine uvozna carina za les v Italijo in da se dovolijo olajšave pri izdaji potnih listov. Razen tega se je zahtevalo od vlade, da vnese v trgovinsko pogodbo posebno klavzulo glede veljavnosti predvojnih pogodb za dobavo lesa s strani kraljevine SHS. V tarifnem pogledu se je podvzelo tudi potrebne mere za znižanje tarife v prometu s Čehoslovaško.

Obrt.

Obrtni dan na Hrvaškem. Zveza hrvatskih obrtnikov je proglasila 8. decembra t. l. za obrtni dan. Zvezne organizacije bodo imele ta dan skupne sesanke in podučna predavanja o raznovrstnih obrtnih vprašanjih.

Denarstvo.

Finančni minister in tuji kapital. Pred dnevi je potoval finančni minister po Bosni v svrhu ogleda raznih industrijskih naprav. Ker je dosedaj o teh podjetjih vedel le toliko, kar so mu poročali pismeno, je bil pri osebnem posetu razočaran. Izjavil je, da tega ni pričakoval. Ko so mu pojasnili, da bi se dalo še marsikaj napraviti, ako bi bilo zadositi kapitala na razpolago, je izjavil, da se bo morala dovoliti pritegnitev tujega kapitala.

Kovani denar v Avstriji. Po poročilih, ki prihajajo iz Dunaja, je tvrdka Krupp dobila od avstrijske vlade naročilo za kovanje novega denarja. Novi denar se bo dal v promet že januarja 1924.

Vrednost ruskega rublja. Dne 31. oktobra je notiral črvonec na borzi v Moskvi 7000 in dolar 1450. Ta notacija se nanaša naravno na rubel 1923, ki velja, kakor znano 1 milijon rubljev stare emisije. V preteklem tednu se je porast vseh tujih notacij nadaljeval, dasi v zmernejših korakih (z izjemo

markel). Pred vsemi se je znatno dvignil črvonec, dolar in latiški rubelj. Sterling je narasel za 14.6%. Podražitev švedske krone in marke je bila znatno manjša (komaj 9.8% in 1.4%).

Oblok avstrijskih bankovcev. Po uradnem izkazu avstrijske narodne banke znaša oblok bankovcev v Avstriji 6410 milijard kron. Tekom prvih sedmih dni novembra t. l. se je oblok znižal za 197.5 milijard.

Oblok bankovcev Narodne banke. Po stanju dne 8. t. m. je znašal oblok bankovcev naše Narodne banke 5 milijard 917,216.650 Din. Na vsakega prebivalca je odpadlo 505 Din, oziroma po kurzu 32 švicarskih frankov. Oblok se je prvih sedem dni tega meseca zvišal za 36.4 milijonov dinarjev.

Rentna marka. Kurz rentne marke je določen na 600 milijard papirnatih mark.

Avstrijska in ogrska vojna posojila se zaenkrat ne bodo še izplačevala. Na neko vprašanje v proračunskem odboru je finančni minister izjavil, da se v letošnjem proračunu ni oziralo na izplačila avstrijskih in ogrskih vojnih posojil, da se pa bode na to oziralo v prihodnjem proračunu.

Davki.

Davek na poslovni promet. Čehoslovaški gospodarski parlament je te dni razpravljal o načrtu zakona, s katerim se hoče na Čehoslovaškem povišati davek na poslovni promet na 2%. Parlament je sklenil predlagati bistvene izpremembe, osobito pa omejiti vpogled poslovne knjige in opustiti po načrtu zakona dopustno zaslišanje nameščencev. Končno je priporočal vladi, da si izposluje pravico pobirati 1% tudi na agrarne produkte.

Promet.

Uradne ure pri pošti. Poštno ministrstvo je z odlokom št. 65.846 od 25. oktobra 1913 dovolilo, da se uvedejo zimске ure na pošti v Ljubljani 4 v Kopitarjevi ulici in na pošti Ljubljana 5 na Zaloški cesti. Obe pošti bosta uradovali v času od 19. novembra do 31. marca ob delavnikih od 8.—14. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure. Uradne ure na teh pošlah smo skrbili za zimsko dobo zaradi prevelikih stroškov za razsvetljavo in kurjavo. Občinstvo hodi v popoldanskem času lahko na pošto na kolodvor ali pa na glavno pošto, kakor se je to godilo prejšnja leta, ne da bi bilo pritožb.

Prometne zveze z Ameriko. Paroplovna družba »Cosulich« v Trstu, neznanja da bodo odpulili iz Trsta sledeči parniki: v New York: parnik »Columbia« okoli 20. novembra (via Boston), »Alberta« koncem novembra, »Matha Washington« okoli 4. decembra, »Presidente Wilson« okoli 22. decembra. V Baltimore: parnik »Alberta« koncem novembra (via New-York). V Boston: parnik »Columbia« okoli 20. novembra. V Buenos Aires: parnik »Francesca« okoli 8. decembra, (via Santos), »Belwedere« okoli 18. decembra (via Santos), parnik »Carolina« koncem decembra ali začetkom januarja 1924.

Barvne blazine

za pisalne stroje Yost, Sun, Star, Blickensderfer.

THE REX CO., LJUBLJANA.

Trgovski register.

V Trgovski register so se vpisale nastopne firme: 1106. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Alpeko« trgovska industrijska družba Al. Pečevnik & Cie.; 1107. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Jugoslovanska industrija ulja i boja, dionično društvo v Ljubljani. 1108. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Kernc & Favai. 1109. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Lesar & Schmidt. 1110. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Posest, realiteta pisarna, dr. z o. z. 1111. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Vladimir, tvornica vreč in perila, trgovska in industrijska dr. z o. z. 1112. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Meznarič & J. Požar. 1113. Sedež: Novomeslo. Besedilo firme: Keramika, tovarna peči, izdelnikov, kamenine in šamoitnih izdelkov J. Klemenčič, dr. z o. z. 1114. Sedež: Ptuj. Besedilo firme: Franko & Teichner.

Razno.

Nacionalizacija stranskih (vicinalnih) železniških prog. Na Hrvaškem, Slavoniji, Bosni, Dalmaciji in Sloveniji se nahaja precej stranskih železniških prog, katere nimajo svojega glavnega sedeža v nozemstvu, na Dunaju, Budimpešti itd. Samoobsebi umevno prihaja donos teh železnic v dobro le tujim podjetjem. Naše gospodarstvo je vsled tega prikrajšano. Da se napravi tem stanju konec in se zagotovi, da bodo služila naša promelna sredstva v prvi vrsti domačemu gospodarstvu, namerava promelni minister, kakor poročajo iz Beograda tozadevna tuja podjetja prisiliti, da preneso svoje deleže v Jugoslavijo, s čemur bi se ista nacionalizirala.

Tranzitni promet ruskega žita. Ruski trgovski zastopniki so navezali v Varšavi pogajanja za uslanovitev mešane družbe, ki bi se naj bavila s tranzitno trgovino ruskega žita v pristaniščih Nemčije in Poljske.

Sklenitev sporazuma med zavezniki in porenjskimi industrijci. Listi poročajo iz Düsseldorfa, da so podpisali predstavniki industrije barvil sporazum s predstavniki visoke medzavezniške komisije. Glasom tega sporazuma bodo zavezniki izvrševali carinski pregled pred odajo blaga in tovar. Nadalje so se industrijci zavezali, da bodo tekom 10 dni podpisali sporazum z medzavezniško komisijo radi skupnega sodelovanja pri vzpostavitvi gospodarskega življenja v zasedenih pokrajinah. Izvoz v Nemčijo in druge države bo urejen pozneje.

Indeks v Avstriji. Paritetna komisija na Dunaju je dne 14. t. m. ugotovila, da so se stroški preživljanja napram stanju v sredi meseca oktobra t. l. zvišali za 1 odstotek.

Brezposelnost v zasedenih krajih Nemčije. Vsled razmer v Porenju in Porurju vedno bolj narašča brezposelnost v Nemčiji. V zasedenih pokrajinah je dva milijona brezposelnih; dva nadaljna milijona pa le deloma zaposlenih. To znači, da je čez polovico prebivalstva v zasedenih krajih brez vsakega zaslužka. Tudi brezposelnost v Nemčiji vedno bolj narašča. Število brezposelnih, ki potrebujejo podpore, je naraslo že na 700.000, medtem, ko je število le deloma zaposlenih doseglo že poldrugi milijon. Mnogo brezposelnih sploh ne uživa nikake podpore. Uradna statistika dokazuje, da je tretjina vsega prebivalstva brez vsakega zaslužka. Število brezposelnih bi seveda bilo še mnogo večje, da ni bil delavni čas skrajšan. Nemška vlada daje podpore, ki jih more prenesti njeno finančno stanje.

Donavska konferenca v Beogradu. Koncem tega meseca se bo vršila v Beogradu konferenca mednarodne donavske komisije, katere se udeležijo vse nasledstvene države: Na konferenci se bo neobvezno razpravljalo o donavski plovidbi. Težišče konference bo tvorilo vprašanje reguliranja spodnje Donave in železnih vrat. Poleg promelnih vprašanj se bodo razmotrivala tudi gospodarsko politična vprašanja.

Statistika o izdelovanju špirila v Češki. V letu 1921/1922 je bilo v Čehoslovaški 871 žgalnic za špirit. Od teh je bilo 834 kmečkih in 37 industrijskih žgalnic. Letna produkcija znašala je v letu 1921/22 v celi republiki 63,554.522 hektoliterskih stopinj.

Iznajdba neobičajnega samokresa. Nemški časopisi poročajo, da je neki nemški inženir po imenu Neumayer izumel neobičajen samokres. Ta samokres se polni z neko specialno kemično zmesjo. Zmes se nahaja v patroni. Kadar se petelin sproži, se patrona vžge in oni, na kogar je samokres namerjen, se nahaja naenkrat ves v oblaku plinov. Plini so silni in zdi se, da bo doličnik poginil. Človek se zruši v nezavest, a čez kratek čas se zopet zave ter vidi, da se mu pravzaprav ni ničesar pripetilo. Ta vrsta ravnanja ima namen napadalca za nadaljnji napad onesposobiti za toliko časa, da se pozovejo ljudje na pomoč ali pa policija. Namen iznajdbe je, da bi se ne prelivala kri.

Draginja v Frankfurtu. Mestni statistični urad je preračunal, da so cene za preživljanje v Frankfurtu v zadnjem tednu dosegle 218.731 milijonkratne predvojne cene.

Tržna poročila.

Letošnji vinski pridelok v Sloveniji. Letošnji vinski pridelok v Sloveniji je kvalitativno veliko ugodnejši od lanskega, kvantitativno pa je za eno tretjino nazadoval. Vinogradniki, ki so brali po 15. oktobru so dosegli kvalitativno, kakor kvantitativno izvrstno letino l. 1921. Grozdje, brano po tem času, je vsebovalo 20-22% sladkorja, kar odgovarja moči od 12-13.2% alkohola. Grozdje, brano pred 15. oktobrom, je slabše, vsebovalo je le 11-14% sladkorja. Vino iz tega grozdja je kislo, grenko, slabega okusa ter vsebuje samo 6.5-8.5% alkohola. Rudeča vina so veliko slabša ter brez barve. Boljša vina kol burgundec, traminec, rizingl, silvanec iz grozdja, nabanega po 15. oktobru, so izvrstna ter vsebujejo 12-13.5% alkohola. Vina v Belokrajini, kjer se je vršila trgalev po 3. oktobru, so izborna. Trgovina je zelo slaba. Vzrok temu so previsoke cene, ki so se takoj po trgatvi zahtevale, vsled česar so se kupci odlojili. Priporočati bi bilo zahtevati zmerne cene ter zaloge prodali, ker so še zaloge iz prejšnjih let precejšnje. Vinske zadruge v Sloveniji nameravajo prirediti letos več vinskih sejmov, tako v Krškem, Novem mestu, Melliki, Črnomlju in Brežicah.

Celjski trg (15. novembra). Govedina: I. vrste 25, II. vrste 22. 50; na trgu I. vrsta 22.50, II. 17.50. Teletina: I. vrste 35,

II. 30. Svinjina: I. 35, II. 32.50, slanina I. 43, II. 41, mast domača 44, ameriška 39, šunka 55, prekajeno meso I. 45, II. 40. Divjačina: 1 divja zajec 60, srna 25. Mleko 3.50-3.75, surovo maslo 50, čajno 75 - 80, jajce 2 - 2.25. Sadje: jabolka 4 - 6, hruške 6 - 8, kostanji 2.50. Specijnsko blago: kava Portoriko 56 - 68, Santos 44 - 50, Rio 40. Sladkor v kristalu 19.50, v kockah 21.50, riž I. 11, II. 8.50 - 10, olje namizno 32, bučno 44, testenine 15 - 21, milo 17.20. Moka: »00« in »0« 6, »2« 5.70, »4« 5.30, koruzna moka 3.20 - 3.40 (na drobno 20 par več). Žito: pšenica 340 do 350, riž 300, oves 280 - 300, ječmen 280 - 300, fižol 400 - 500. Kurivo (se je podražilo): premog črni 51, rjavi 26.50, drva trda kub. mef. 140 - 150, mehka 112 - 120. Krompir 1 - 1.25.

Kolonijalni trg. Zagreb, 17. nov. 1923. Kava: Rio 7, 32; 6, 33; 5, 34.50; 4, 36; 3, 38; Santos sup. 39; Santos prime 40; Minas srednji 37.50, Minas fini 39, Minas lavé 40; Rio lavé 38; Gvatemala 57; Portoriko 60. Riž: italijanski glace Splendor 10; Moulmain 9; Aracan glace 9. Čaj: Moning Kongo 62; Indian Pecco 75; Orange Pecco 95. Mak fini orgski 16.50. Olje: Soja v sodih 26.50; v vrčih po 20 kg 28. Čokolada: Küffeler Menagé 55; Vanilé 60; Fondand 80; Sardine ilustrirane Club 1/3 9.50. Haringi soljeni v sodih 830. Rozine: Smirna v zabojih 30. - Trst 17. f. l. (Cene na debelo v lirah). Kava: Rio 7, 5.80; 6, 5, 6.25; 4, 6.40; 3, 6.80; Santos superior 7.10; Santos prime 7.40; Minas srednji 6.90; Minas fini 7.10; Minas lavé 7.20; Rio lavé 9.80; Gvatemala 10.75; Portoriko 11.25. Riž: italijanski glace Splendor 1.80; Moulmain 1.70, Aracan glace 1.70; Čaj: Moning kongo 14; Indian pecco 16.50; Orange pecco 20. Olje: soja v sodih 5.20; v vrčih po 20 kg. Rozine Smirna v zabojih 5.

Sladkorni trg. Zagreb 17. novembra. (Cene na debelo v dinarjih). Sladkor: kocke 19.75; kristal 17.50. - Trst, 17. novembra. (Cene na debelo v lirah): kocke 2.60; kristal 2.50. - Beograd, 17. novembra f. l. Sladkor: kristalni 17.50; kocke v vrečah 19.70; v pakelih 19.70; v kartonu 19.70. V zadnjem našem sladkornem poročilu smo pri ceni na osješkem trgu omenili, da je sladkorna cena padla na 17.50, pravilno bi se moralo glasiti, da je cena zrastle, kakor imajo še danes sladkorne cene rastočo tendenco.

Tržne cene v Mariboru. Goveje meso: 1 kg govejega mesa I. vrste 25 (preje 26); II. vrste 23 (preje 17-24); III. vrste 20 (preje 15 do 20 Din). 1 kg teletine I. vrsta 32.50; II. vrsta 30; 1 kg jeter 24; 1 kg pljuč 23 Din. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 30 do 40; 1 kg sala 35 do 40 Din (preje 36); 1 kg črevne masli 32 Din (preje 30). Klobase: 1 kg krakovskih klobas 50 do 55; 1 kg pariških 32; 1 kg safalad 32; 1 kg hrenovk 36 dinarjev. 1 kg konjskega mesa I. vrsta 12 do 15; II. vrsta 8 do 12 Din. Kože: 1 komad konjske kože 150-225 (150); 1 kg goveje 17.50 do 20 (22 do 22.50); 1 kg teleče 25-30 (30-32.50); 1 kg svinjske 11.25 (7.50 - 10); 1 kg gornjega usnja 105-210; 1 kg podplalov 100-140 Din. Peruánina: piščanec majhen 20-27.50 (20-25); piščanec večji 27.50-37.50 (30-40); kokoš 50-55.50; raca 50-75 (30-40); gos 80-100 (60 do 80). Ribe: 1 kg krapov 20 Din. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 3.50; 1 liter smetane 15-16; 1 kg surovega masla 46-47; 1 kg ementalnega sira 150; 1 kg polemen. sira 80 (65-70); 1 kg trapisnega sira 35 Din. Jajca, 1 komad 2-2.50. Pijače: 1 liter vina, novega Din 8-10 (6); 1 liter vina starega 15 Din. Kruh: 1 kg belega kruha 7, črnega 6 Din.

Zagrebski ledenski sejem (17. f. m.). Sejem slab. Zunanjih trgovcev ni bilo. Cene za kg žive teže: bosanske buše I. vrste 11-12, II. vrste 10-11, III. vrste 8-9, teleta 17.50-20, svinje, sremske, debele 25-26, domače 25.50-27. Krma: seno 77.50-110, olava 115-175, detelja 112.50-150 Din za 100 kg.

Dobava, prodaja.

Dobava bakrene in medene pločevine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 30. novembra f. l. ofertalna licitacija glede dobave 1780 kg bakrene in 290.7 kg medene pločevine.

Dobava inventarskih predmetov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 30. novembra f. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih inventarskih predmetov (klešč, ključev, lopat, sekir itd.).

Dobava oblek za pralce kolov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 29. novembra f. l. ofertalna licitacija glede dobave 100 parov oblek za pralce kolov.

Dobava grafitnih loncev. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 29. novembra f. l. ofertalna licitacija glede dobave 75 grafitnih loncev.

Dobava mehaničnih in električnih strojev za električno centralo. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subolici se bo vršila dne 29. novembra f. l. ofertalna licitacija glede dobave mehaničnih in električnih strojev za električno centralo na subotički železniški postaji.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Rusi
Slaniki oviti
Prekajene ribe
(Bücklinge)
Ostseeheringe
Kumarce
Ia znajmske v soli
in kislu
Paradižni sok
Ia domač, čist, v
dozah

„Konserva“

Prva jugoslovanska industrija
za konzerve rib, sočivja in
sadja, družba z o. z.

Maribor

Zahtevajte cenik!

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Ustanovljeno leta 1910.
Dolgoletna garancija za dobro
kakovost.

Cenejše kakor ilovna opeka.

Kamenit sestoji iz azbesta (ka-
men) in portland-cementa, vsled
tega je streha vedno močnejša
in ne zahteva nobenega popra-
vila.

Dolžnost vsakega posestnika strehe
je, da si naroči večno trpežno in
ognja varno streho iz

KAMENITA = ETERNITA.

Tiskarna Merkur
trg.-ind. delniška družba
Ljubljana, Simon Gregorčičeva ulica 13
TELEFON ŠT. 552.
sprejema in izvršuje vsa v njeno stroko spadajoča dela.

Priporočajo se:
Specerijska in delikatesna
veletrgovina in na novo
urejena zajutrkovalnica

T. Mencinger

Ljubljana
Sv. Petra cesta štev. 43
na dvorišču, vhod tudi iz Komenskega
ulice
Pražarna za
kavo z električnim obratom

TEODOR KORN
LUBLJANA
POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovci, stavbeni, galanterijski in
okrasni klepar. Instalacije vodovodov.
Naprava strelvodov. — Kopalniške in
klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine
za firnež, barvo, lak in med
vsake velikosti, kakor tudi pos-
od (škalle) za konzerve.

A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami,
emajlirano, pločevinasto in ulito
posodo, porcelanasto, kameni-
nasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

Klini za šotore
(Zeltplöcke)

iz trdega lesa, ca.
1.000.000 kosov,
nerabljeni, se po-
ceni oddajo od
postaje Wien.

Pusch & Kovacs, Wien IV.,
Argentinerstraße 4.

Brzjavaj: Puschkovacs.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za ro-
binsko in obrtno rabo, istotam igle,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malo!

IDEAL Najpopolnejši stroji. **ERIKA**

Vsak kupec najboljša
referenca. — Tudi na
obroke dobavi trdka

Ljubljana **THE REX CO.** Zagreb
Gradišče št. 10 Duga ulica 32

TELEFON 268
USTANOVLJENO LETA 1906